

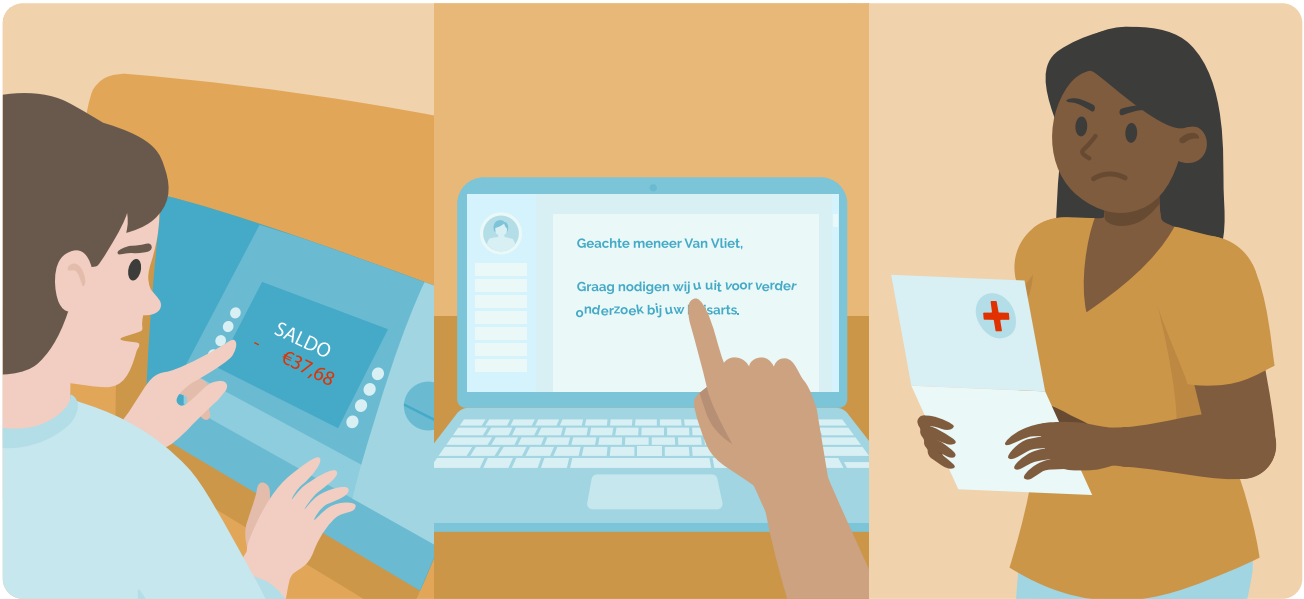
Samenvatting

V&VN richtlijn Zorgmijding

Als verpleegkundige, verzorgende of verpleegkundig specialist krijg je soms te maken met mensen die zorg ontwijken. Terwijl zij deze zorg misschien wel nodig hebben. Jij hebt een belangrijke rol in het herkennen van en omgaan met mensen die zorg mijden. Door een juiste aanpak kun je voorkomen dat (gezondheids)problemen erger worden. De richtlijn 'Signaleren en omgaan met zorgmijding' biedt handvatten om mensen die zorg mijden of zorg missen (niet de juiste hulp krijgen) te ondersteunen. Hieronder vind je een samenvatting van de belangrijkste aanbevelingen uit de richtlijn.

Waarom mijdt iemand zorg?

Mensen kunnen om verschillende redenen geen zorg willen krijgen. Iemand kan bijvoorbeeld teleurgesteld zijn over eerder gekregen zorg of de wachttijden voor zorg te lang vinden. Er zijn ook mensen die het (zorg)systeem niet vertrouwen. Of ze weten de weg niet in de ingewikkelde (zorg)wereld. Daarnaast kunnen de angst om inkomen te verliezen of de angst dat kinderen uit huis worden geplaatst redenen zijn om niet om hulp te vragen.

Signaleren van zorgmijding

Hieronder lees je een aantal signalen van zorgmijding:

Algemene signalen

- hulpverlening niet vertrouwen
- angstig zijn in het contact
- nalatig zijn
- zichzelf en/of de woonomgeving verwaarlozen
- overlast veroorzaken

Specifieke signalen bij jongeren

- spijbelen
- weglopen
- crimineel gedrag
- zich extreem terugtrekken
- misbruik van middelen

Specifieke signalen bij ouderen

- verschijnselen van uitdroging
- ontbreken van een netwerk
- stille armoede
- comorbiditeit (twee of meer ziekten of stoornissen hebben)

➔ Bekijk de infographic 'Signaleren van en omgaan met zorgmijding' voor meer signalen en risicofactoren om zorgmijding te herkennen.

Zorgmijdende cliënten benaderen

Heb je de indruk dat iemand zorg mijdt? Probeer dan met diegene in contact te komen. Neem de tijd om een vertrouwensband met de cliënt op te bouwen. Doe dit stapje voor stapje. Het is belangrijk om begrip en interesse te tonen, te luisteren en vragen te stellen.

Er zijn 6 stappen die je kunt zetten om een vertrouwensband met de cliënt te krijgen:

1
Onderzoek signalen en breng de situatie en mogelijke risico's in kaart.

2
Bespreek de situatie samen met de cliënt en leg uit waarom je je zorgen maakt.

3
Leg de situatie voor aan een collega en informeer de cliënt hierover.

4
Bespreek de situatie met naasten, mantelzorgers en/of de omgeving van de cliënt.

5
Analyseer de situatie met de cliënt en leg uit welke acties jij nodig vindt.

6
Bedenk hoe je het beste kunt handelen.

De volgorde van de stappen kan wisselen. Soms moet je een stap terugzetten of opnieuw uitvoeren.

➔ Bekijk de infographic *Stappenplan voor benaderen van zorgmijdende cliënten* en lees de hoofdstukken 'Relationele strategieën' en 'Instrumenten en strategieën' van de richtlijn voor meer informatie over manieren om goed contact te leggen met de cliënt.

Interventies

De juiste aanpak is onderdeel van goed omgaan met zorgmijding. Hieronder vind je een opsomming van een aantal interventies die je op verschillende momenten kunt overwegen:

Interventies om contact te maken of vertrouwen te winnen

- **Methode Outreachend Werken**
Een manier van werken om problemen vroeg te herkennen en kans op herstel en zelfredzaamheid te vergroten.
- **Online en telefonische interventies**
Een manier om contact te maken en mensen aan te moedigen hulp te zoeken of om de vinger aan de pols te houden. Hierbij kun je technieken zoals motiverende gespreksvoering en psycho-educatie inzetten.

Interventies om het gesprek te voeren

- **Gespreksinstrument Positieve Gezondheid**
- **Pharos Gesprekskaart**
- **Screeners voor Intelligentie en Licht verstandelijke beperkingen**
- **Benaderingstechnieken** (bekijk uitgangsvraag 2 van de richtlijn)

Interventie om zelfredzaamheid te beoordelen

- Zelfredzaamheid-Matrix

Interventie voor de samenwerking met professionals

- V&VN-Handreiking Samenwerking rond zorgmijding in de eerste lijn

→ Bekijk het hoofdstuk 'Interventies en methodieken' van de richtlijn voor meer informatie over de interventies die je zou kunnen overwegen bij zorg voor mensen die zorg mijden of zorg missen.